

Ai lên xò hoa đào...

mùa hoa Mai anh đào trên đất cao nguyên

Mai anh đào có tên khoa học lúc đầu là *Cerasus* SP, nhưng về sau đổi tên *Prunus* *Cesacoides* vì cây Mai anh đào có hình dáng cây đào, cây mận thuộc chi *Prunus*; nhưng đổi tên thì nó có hoa đến 5 cánh giống như hoa Mai thuộc chi *Cerasus*. Hàng năm, vào cuối tháng 12 và tháng giêng đầu xuân (thường trước Tết Nguyên Đán), và thời tiết có nắng vào dịp Tết hoa Mai anh đào trong thành phố Đà Lạt lại nở rộ. Hoa có màu hồng phai, nở trong vòng nửa tháng. Khi Mai anh đào nở rộ, mặt màu hồng tươi rực rỡ ...

Có nhiều người rất thích bài hát Ai lên xò hoa đào của nhạc sĩ Hoàng Nguyên. Đây là một trong những bài hát được bình chọn là hay nhất về Đà Lạt. Nội dung bài hát nói về một loài hoa rất đẹp của Đà Lạt, chính vào mùa xuân, đó là hoa Anh đào

Những cũng có rất nhiều người không hiểu về hoa đào và bài hát này là loài hoa nào?

Chắc chắn, đây không phải là loài Anh đào của Nhật Bản (Sakura tree), cũng không phải là cây đào có quả mà ta quen gọi là đào lông (Prunus Persica Stokes), thuộc họ hoa Hồng (Rasaceae). Nhưng vậy, chắc còn một khả năng là tác giả đã chép nhầm cây hoa Mai anh đào.

Mai anh đào có tên khoa học lúc đầu là Cerasus SP, nhưng về sau đổi tên Prunus Cesacoides vì cây Mai anh đào có hình dáng cây đào, cây mẹ thuộc chi Prunus; nhưng đổi tên thì nó có hoa 5 cánh giống như hoa Mai thuộc chi Cerasus. Hoa năm, vào cuối tháng 12 và tháng giêng đầu xuân (tháng 12 và tháng 1 Nguyên Đán), và thời kỳ nở có năm vào dịp Tết hoa Mai anh đào trong thành phố Đà Lạt hiện nay. Hoa có màu hồng phai, nở trong vòng nửa tháng. Khi Mai anh đào nở, một màu hồng tươi rực rỡ trong ánh nắng vàng và tí tởm se lạnh của Đà Lạt báo hiệu một mùa Xuân vui vẻ nhiều hy vọng tươi đẹp. Sau thời gian nở, cây ra lá xanh và trên cành có những chùm trái tím đỏ, sau đó cây trút lá biến vào thời kỳ ngủ đông. Mai anh đào được trồng ven hồ Xuân Hương, đường Lê Đệ Hành và rải rác trong khuôn viên một số biệt thự trong thành phố Đà Lạt.

Nhưng vậy, tên dùng phổ biến hiện nay là Mai anh đào. Mai anh đào có xuất xứ từ đâu, được trồng làm cây cảnh thuộc họ nào, có phải là cây bản địa riêng của Đà Lạt hay nhập từ Pháp? Có một số người cho rằng cây Mai anh đào có nguồn gốc cây bản địa (cây gỗ lá chít Vãn Sáu) hoặc "tên gọi cây này trong một vài cánh rừng xung quanh Đà Lạt". Nhưng chắc chắn có một tài liệu nào khẳng định đây là một cây bản địa.

Mới đây, ông Nguyễn Thái Hai, một Việt kiều Mỹ, với sự yêu mến và tính đặc đáo của cây Mai anh đào Đà Lạt, tổ chức tham Festival Hoa Đà Lạt năm 2005 đã có một bài viết qua trang thông tin điện tử Lâm Đồng (Đà Lạt.gov.vn) và lịch sử trồng cây Mai anh đào Đà Lạt như sau:

Bố ông, tức là ông Nguyễn Thái Hiền sinh năm 1898 (mất năm 1956), người Nghệ An, sang tìm kiếm Đà Lạt từ những năm 1927, làm giám sát viên (surveillant) tìm kiếm các giao nhím và trồng cây cảnh trong khuôn viên các dinh thự; xung quanh hồ Xuân Hương và một số đường phố Đà Lạt và nhiều loài cây giống được đưa từ Pháp sang. Ông Hiền còn được giao nhiệm vụ khai phá một khu đất ở Tân Lạc để trồng một số giống rau của Pháp do viên công sứ Đà Lạt chuyển giao. Tại khu rừng xung quanh Tân Lạc, ông đã phát hiện ra những cây mai rừng có bông rất đẹp nên đã đem về cho trồng các loại giống. Qua nghiên cứu thành công, các cây mai rừng đã được phép đưa và trồng trên đường phố và tạo tán (cây mai trong rừng vốn cao, không có tán). Năm 1935, ông Hiền đã trồng những cây Mai anh đào trên đường phố Cầu Ông Đèo lên Rừng Hòa Bình, và trên Rừng Ngoc Lan,....

Qua những thông tin trên chúng ta có thể khẳng định cây Mai anh đào là giống Mai địa phương của Đà Lạt, chứ không phải là loài Mai này. Đây là một loài hoa thân mộc, và đẹp và quý hiếm mà các nhà khoa học chưa biết nhiều về nó. Vì vậy gọi là "hoa Anh đào" cũng chưa thêm phần thú vị mà ngược lại theo về đẹp của hoa Anh đào (Nhật Bản) như là "Mùa Xuân sang có hoa Anh đào".

Chúng tôi gửi thiêu về hoa Mai anh đào Đà Lạt tại đây nhằm mục đích mục đích luận bàn và tính

Độc đáo của nó trên hai khía cạnh khoa học và văn nghệ.

(Bài viết có số đăng tải liên tục Đà Lạt ABC của ông Nguyễn Hữu Tranh - Thông tin KHCN Lâm Đồng và tài liệu của ông Nguyễn Thái Hai).

Năm nay hoa mai anh đào lại nở trên khắp các nẻo đường và đâu đó xa xa trên những sườn đồi đồi núi thùy nhồng chầm chầm của những cây mai anh đào cũng đang ra bông. Độc biệt là những cây Mai anh đào đã được đưa vào trồng quanh bờ hồ Xuân hàng năm ngoái, năm nay đã trở nên những bông hoa rất đẹp in dấu xuống bờ hồ. Du khách có thể thưởng thức những sắc hoa anh đào có mặt không hai nơi đồi Đà Lạt tại đây đến khoảng trưa thì tuyết nguyên đàn vài ngày.

Theo : <http://www.dalatngaynay.com>

S U T M (2009)